

BAJA ÉS VIDÉKE

Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda:
Palánka, Fő-utca 281. szám.
 Megjelenik minden vasárnap reggel.
 Egyes szám ára 4 fillér.

Felolós szerkesztő:
Csernicsek Imre
 Szerkeszti: Rothschild Zsigmond

Előfizetési ár:

Égész évre	6—
Fél évre	3—
Amerikába egész évre	8—

Műlifer sora 30 fillér.

Művészek nyngdija.

A magyar művészi kultúra és a jó magyar hírnév érdekében írjuk e sorokat. Nemzeti presztizsünket első-sorban művészeink lendítik előre. Azok, kik nemzetük nagyságán munkálkodva, megfelelnek magukról s míg másoknak annyi gyönyörűséget szereznek: önönmaguknak a polgári megélhetést s a nagy elfáradáskor a pihenést sem tudják biztosítani.

Egy nemzet kulturatívójának egyedüli kritériuma, hogy művészeit, a vászon és márvány lángeszeit mennyire tudja megbecsülni. Egy nemzetnek alig lehet nagyobb szégyene, mintha művészei nyomorognak. S a magyar társadalomnak valóban oka lehet egy kis lelkifurdalásra, mert a magyar művész világtípusa a művelt proletárnak.

Érdekes, magasztos a művész hivatala, de szomorú. Zsold nélkül, emberfeletti véráldozattal szolgálják a kulturát s veszteglő sorsukat az állam nem hajlandó kiközzenteni a kátyuból.

A társadalomnak kell tehát enyhítenie a művészyomort.

És most erre itt az alkalom.

A Nemzeti Szalon, — melynek Andrassy Gyula gróf az elnöke — engedélyt kapott arra, hogy a Művészi Segély- és Nyugdíjalap javára sorsjátékot rendezzen. A munkálatok már folynak és Molnár Vik-

tor ny. államtitkár védnöksége alatt s naprólnapra közeledik a huzás ideje: 1914. március hó 5-e.

A Nemzeti Szalon igazgatósága most arra kéri a nagyközönséget, hogy aki a címére küldött három darab sorsjegyet nem tartja meg, értékesítse azt ismerősei körében. És ha még ezt sem hajlandó megtenni: nyomban küldje azt vissza a Nemzeti Szalon sorsjátékirodájába. Mert minden visszatartott s ki nem fizetett sorsjegy egy koronával károsítja meg a leghumánusabb alapot.

A Nemzeti Szalon ajándékban is részesíti azokat, akik a magyar művészek érdekében fáradoznak. Mindenki, aki ötven darab sorsjegyet elad: egy eredeti festményt kap a Nemzeti Szalon kiállításából. Ezen célból egy levelezőlapon is elég a központi irodához fordulni.

Mindnyájunk van egy kedvenc művésze s mindnyájunknak szereztek már gyönyörűséget a szín, vonal és plasztika zsenijeit. Ajándékozzuk hát meg őket egy kis jó szívet, fáradsággal. Ők, akik szívük minden melegét, lelkük minden lángolását nekünk adják: megérdemlik, hogy egyszer mi is tegyünk értük valami.

Hirek.

A műtrágyákkal való visszaélés meggátítása. Illetékes helyről felhívjuk a gazdák figyelmét, hogy újabb időben, kiváltképp külföldi cégek ügynökei érték-

telen anyagokat, többnyire összeőrölt, de fel nem dolgozott köport mindenféle név alatt — mint pl. a mostanában különösen hangzatos agrikulturfoszfát elnevezéssel — kínálnak a gazdáknak. Sokszor jó szuperfoszfátot adnak el, de sokkal kevesebb foszfortartalommal mint a minővel azt kínálták. Mindezen visszaélések ellen hatóságok oltalmat nyújt a mezőgazdasági termények hamisítását tiltó 1895. XLVI. t. c. A törvény rendelkezéseinek azonban csak úgy lehet érvényt szerezni, ha a vásárló már a rendelésnél kiköti, hogy milyen minőségű áru kíván és amint az áru megérkezik, annak megvizsgálásával meggyőződik arról, hogy a szállított áru megfelel — teljesen a kínált áru minőségének. Nem elegendő, ha a megrendelésnél a gazda egyszerűen csak szuperfoszfátot rendel, hanem meg kell mondania azt is, hogy hány százalék vízben oldható foszforsavat kell tartalmaznia a szuperfoszfátának. Ha a gazda például 18% -os vízben oldható foszforsav tartalmú szuperfoszfátot rendelt, a szállító cég köteles ezt a tartalmat a zsákon le nem törölhető módon jelezni. P. h. 18% jelzéssel. Mikor a szállítmány megérkezett, mintát kell abból venni és a legközelebbi vegyvizsgáló állomásnak megküldeni. A mintát két féleképp lehet venni t. i. hivatalos uton, vagy magán uton. Hivatalos uton a főszolgabíró vagy rendőrkapitány a vagy a vegyvizsgáló állomás által kell a mintát vétetni. Magán uton maga a vevő vagy megbízottja is vehet mintát abban az ügyben nem érdekelt tanu kell hozzá. Legjobb ha az előjárás két tagját veszi magával tanuynak a gazda. Akár hatósági hivatalos uton, akár magánuton történik a mintavétel, a szállítmány a minta vételét érintetlenül kell hagyni, a magán mintavételt azonban a megérkezéstől számított

A fűdőgyógyintézetekben

u.m. Davos, Arosa, Meran.
 Arco sfb. ben a

SIROLIN "Roche"

mint rég bevált szer állandóan van használatban. Jzletes, érvényger jeszfo és különös Aránylag rövid idő alatt enyhíti és megszünteti jó hatást gyakorol a közérzésre, a légzőszervek betegségeit.

Eredeti csomagolásban 4.-kor ért haphaf minden gydgyászterében

három nap alatt teljesíteni kell. A mintavéteiről jegyzőkönyvet kell felvenni s erre feljegyzendő minden jel, vagy felírás, a mi a zsákokon volt. Mintát ép zsákból kell venni, meg pedig a zsák aljából, közepéből és tetjéből. Ha a szállítmány 5 zsáknál kevesebb minden zsákból, ha több az ötödiken felül csak minden ötödik zsákból kell venni. Ha tehát, 5, vagy 7 zsák volt, 5 zsákból, ha 10 zsák volt 5 meg 1 és így hat zsákból vegyünk mintát. A zsákokból kivett műrágya jól összekeverve két, legalább 250 gr. súlyú részben, külön száraz üveg, vagy agyagedénybe teendő és az légmentesen zárandó s a tanuk pecsétjével ellátandó. Ezután az egyik mintát megtartván, a másodikat a jegyzőkönyvvel együtt a vegyvizsgáló állomásához küldjük. Ekként az esetleges vízszelésnek gátat vetünk s magunkat a károsodástól megóvjuk.

később érkező kocsiját is lecsatolták a vonatról és a gyár egy mérnököt és művezetőt küldött azonnal Bajára, hogy a kocsikat azonnal átrakják. Ez azonban nem sikerült, mert az átrakáshoz szükséges gépekkel a bajai állomás nincs felszerelve. Vizsgálat indult meg, hogy kiket terhel a felelősség.

Szabadkai hírek Angoli Antal szabadkai városi tűzoltó (segédesvezető) nemrégben egy itteni banknál előfordult tüzesetnél 13 fokos hidegben teljesítette a kötelességét a — háztetőn. Angoli meghalt és — meghalt. Ötvegyet és 3 gyermeket hagyott hátra. Évi fizetése 625 K és 40 K csizmapénz volt, no meg 125 K lakbér. Ezért már jó nehányszor kockára tette az életét a derék tűzoltó s bizony Szabadka gavalérosabban gondoskodhatna a tűzoltóiról. — Petres Jánost, a szabadkai központi községi népiskola régi kiváló tanítóját a vallás és oktatásügyi miniszter a hosszú és érdemes működés elismerésül évi 600 K személyi pótlékban részesítette. A város több generációjának népszerű nevelőjét most már másodikban érte ilyen kitüntetés.

Neustein-féle hashajtó labdacok. Hatásuk legnagyobb eredménnyel jelentkeznek altesti betegségeknél s

Palánka község előjáróságától. 884 szám. 1914.

Hirdetmény.

Palánka község előjárósága ezennel közhírré teszi, hogy Palánka község képviselőtestületének 1914. évi február hó 12-én 10/kegy. 1914. szám alatt hozott határozatából kifolyólag a **palánkai országos vásárokon szedhető helypénzek beszedési jogát** az 1914, 1915. és 1916. évekre 1914. évi március hó 7-ik napján (szombaton) d. e. 10 órakor Palánka község házában tanácsstermben tartandó nyilvános szóbeli árverésen 600 korona likvidációs ár mellett a legtöbbet ígérnek bérbé adja.

Árverési feltételek a községi jegyzői hivatalban a délelőtti hivatalos órák alatt betekintheők. Bánatpénzüli 60 K letendő. Palánka, 1914. február hó 22.

Potzta György s k. Rebel József sk. községi jegyző községi bírós.

alig létezik más orvosság, amely annyira ártalmatlan volna a dugulások és más betegségek gyógyítására. Cukortartalmuk következtében gyermekek is szívesen veszik be. Minden gyógyszerértárbán kaphatók. Egy 15 labdacost tartalmazó skatulya ára 30 fillér, egy tekercs, mely 8 skatulyát — tehát 120 labdacost — tartalmaz ára 2 korona. A széküldés bérmentve történik 245 K előleges beküldése ellenében.

Ügyészi megbízás. Az igazságügyminiszter dr. Francz Károly palánkai gyakorló ügyvédet a palánkai kir. járásbiróság mellett alkalmazott ügyészi megbízottnak állandó helyettesévé nevezte ki.

Fiatal bűnösök. A német birodalomnak statisztikai évkönyvéből a következő tanulságos adatokat közöljük: 1911 ben 50,880 ifjúkori bűnöst ítéltek el. Még pedig lopásért 26,505, súlyos testi sértésért 6,243-at, sikasztásért 2,781-et, rongálásért 1,861, orgazdaságért 1,014-et. Bizony ezek a számok szomorú képet nyújtanak az erkölcsös németek ifjúságára, mely odakünn is változatlanul nagy feladatokat ró a hatóságokra, a társadalomra, a szülőkre és az iskolákra.

Kofa bál. Zentán nagy összeratás lehet a kofák között, mert a testületi szellem ápolására még kofa bált is rendeztek. A zentai kofabál múlt vasárnap lett megtartva. Persze verekedés nélkül ez nem mulhatott el.

A Balkánháború szerb áldozatai. A szkupstina megkezdte a rokkantak ellátására vonatkozó törvényjavaslat tárgyalását. Hivatalos adatok szerint a rokkantak száma 3083, a háború folyamán elesett, avagy betegség folytán meghalt katonáké 22460. A javaslat értelmében az utóbbiak hozzátartozói évi 360—520 dinár nyugdíjat kapnak. Körülbelül

A Kathreiner-féle Kneipp malátakávé, ez az egyedüli tökéletes kávépótló, helyes előkészítés mellett ép oly kitűnően ízlik, mint a babbkávó.

Csak jó tálalás és keves cukorral a valódi Kathreiner mintaszerű ital.

Az eredetesen híres töltőedény, az új és Kathreiner-féle Kneipp malátakávé gépének kényelmessége, Wien, L. Ansgarow & Co.

Egyházi és tanítói erdők elidegenítése. Az egyházi és tanítói erdőbirtokok eladásához a kultuszminiszter csak akkor adhatja beleegyezését, ha az eladáshoz erdőfelügyeleti és faértékesítési szempontból előzetesen már a földmivelésügyi miniszter is hozzájárult. Az 1879. évi XXXI. t. c. 17. §-a alá tartozó s így az ország erdőállományának biztosítására hivatott erdőknek magántulajdonba juttatása iránt miniszteri hozzájárulás nélkül kötött szerződéseket, a kultuszminiszter a főfelügyeleti jog alapján megsemmisíti.

Baja. Az aradi vágánygyár a napokban vasuti hidaktrészeket szállított a bajai állomáson keresztül Fiume felé. A hidaktrészekkel megrakott kocsi azonban magasabban voltak megrakva, mint a Máv. szabályszerű rakodási magassága és amikor az 50 km/etres sebességgel haladó tehervonat a hidra elé a kocsiakra rakott kiálló hidaktrészek beleütköztek a hid ívének őszefogó pánthajba és azokat összetörték. A tehervonat kísérő személyzete Bátaszéken vette észre, hogy 3 teherkocsi összeforult, ekkorra azonban már a bajai állomásról is megérkezett távirati utasítás hogy a hidaktrészekkel megrakott kocsikat azonnal csatolják le. A vágánygyár

VASÁRNAPI ÚJSÁG

Minden újonnan belépő előfizető ingyen kapja a Vasárnapi Újság díszes karácsonyi albumát.

Művelődésügyi Minisztérium engedélyével kiadja a Magyarországi Vasárnapi Újság Rt. Budapest, Ferenczy-kert utca 4. sz. IV. Egyetemtervezés 4. sz.

Gyógyíthatók-e a tüdőbajok?

Ezen rendkívül fontos kérdés foglalkoztatja mindazokat, akik asztmában, tüdő- és torokbeli gümőkórban, sorvadásban, tüdőcukorbetegségben, elhízásban, elnyálkásodásban, hosszas rekedtségben szenvednek és eddig gyógyulást nem találtak. Minden ily beteg kap tőlünk teljesen ingyenes és bérmentve egy ábrával ellátott könyvet: **„Irtó Dr. med. G. Guttmann, a Finsenyógyintézet főorvosa és a könyv e kérdést tárgyalja: »Gyógyíthatók-e a tüdőbajok?»** Azonkívül küldünk egy mintát, a mi bevált világhírű diétikus teáinkból. Sok ezren dicserik, akik eddig használták. **Öyakorló orvosok keszár, Lieberfüvek**ből van összeállítva, melyek **császárí rendelet** folytán a szabad forgalomnak vannak átengedve. Az ára oly jutányos, hogy a vagyontalanok is megszerezhetik. De hogy minden betegnek alkalmat adjunk, hogy e teát minden kockázat nélkül kipróbálhassa és bajának mineműsége iránt tájékozódhassék alhatózzuk, hogy minden betegnek megküldjük a **»Gyógyíthatók-e a tüdőbajok?»** című könyvet és egy próbát a teáinkból, és pedig teljesen ingyen és bérmentve. Csak tessék egy levelezélapot írni pontos címével az alábbi cégnek: **PUHLMANN & Co., Berlin 823, Tüggelstrasse 25.**

ugyanannyit kapnak a rokkantak is. E kiadások 6.417 200 dinárral terhelik meg az állami költségvetést.

Tragikus halál. Hesz János, a topolyai Korona takarékpénztár volt igazgatója, aki többet magával ki-házásítási szövetkezetet alapított, az itt elkövetett sikkasztás és okirat-hamisításért fél évi börtönbüntetésre ítéltetett. Február 22-én kellett volna büntetését megbüntetését megkezdeni és 18-én Szabadkára akart utazni a reggeli vonattal. A váróteremben egyszerre szívéhez kapott, a következő pillanatban pedig holtan fordult je a pamlagról. A halál híre megkárosítottak tömegesen keresték fel a holttestet és elkeseredésükben megátkoztak ott, mert a hirtelen halálban Isten újját vélték látni.

Lovak

tőlen elkos utakon la megtartják munkaképeségükera Loomhardt védjegyvel ellátott eredeti-H-sarkok által. Az eredeti-H-sarkok minden tekintetben legelőt beváltak és használhatóak a legelőcsabán.

Mielőtt Szőlővessző Szőlőoltványt, **BORT** gyümölcs és diszfát vásárolna, a saját érdekében kérje legújabb képes árjegyzéket, mely mindenkire nézve sok hasznos tudnivalót tartalmaz.

Pontos cím: **Szücs Sándor Fia** szőlőoltványtelep és bortermelő részv. társ. **Bihardiószeg.**

Legelőcsobb és legelőtobb használtságoszer.

NEUSTEIN FÜLÖP

CUKROZOTT HASHAJTÓ **LABDACSAI**

(Neustein Erzsébet labdaccai)

Minden más hasonló szerrel előnyben részesítendő mert ezen labdacsof mentek minden káros alkalmatartól; a legnagyobb eredményt használhatnának altesti bajoknál, könnyen hajt, vértisztító, egy hasonló szer sem oly előnyös

székrekedést

legelőzni, a betegség legelőbb forrását. A cukrozott tartalma miatt a gyermekek is szívesen veszik be.

Egy doboz 15 labdacsof tartalmaz ára 30 fill. 1 lekeres, mely 8 doboz tartalmaz, tehát 120 labdacsof csak 2.- kor. A pénz előzetes beküldése esetén 2.45 K franko küldeték.

Óvás! Utánzatoktól óvakodjunk Kérjük „Neustein Fülöp használó labdacsof”. Csak az valódi, ha dobozon és utasításon ami törvényileg bejegyzett védjegyünk piroscsokete nyomáson »Heil. Leopold» és az aláírás »Philipp Neustein Apotheke» látható

Philipp Neustein Apotheke „zum heil. Leopold”, Wien, I, Plankeng 6. Raktár Újvidéken: Nenadovic J. E. Korán L. Baján: Stanroczyk L., Dr. Markay s

Triumfi BENV

MOTOROK

Bevezető: **BENTZLER ANTON** Béla és Károly Gyár Rt. Budapest, Központi V. Bercsényi u. 6. Telefonszámok: 188-190, 62, 18, 42, 43, 44.

Oldal: 4000 mm. Kezesség: 7000 mm. Hossz: 4000 mm. Hatalm: 12 HP.

Ez az igazi!

„Wagner Hangszer-Király” Budapest, József-kö. ut. 15.

Külföldes hangszerei a következők:

Varázsfuvala, Jándékkal	4 K
Csodárétrómbita vastag rézből	6
Tündérharangok, 15 csengő	8
János vitéz fuvala	1 és 2
Varázshagedű, feisszerűléssel	6
Jogásztárogató billettükkel	12

Éneklőgép, ameeikal töléser nélkül! A millánól, párisi és londoni kiállításón a cég az első díjakkal lett kiüntetve. Fényképes árjegyzék ingyen!

Óvás! Ügyeljünk a »Wagner« névre és a 15-ös házszámra.

Johann Maria Farina Gegenüber dem Rudolfsplatz

csakis ez a valódi

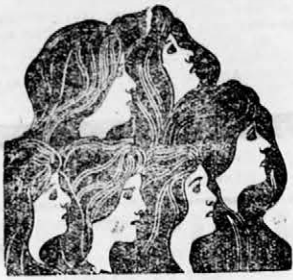
kölniviz, kölniviz-pouder és kölniviz-szappan.

Kapható drogériákban, gyógyszerárakban és illatszertárakban.

Ne tessék elfogadni

Kölniviz-szappant, kölnivizet és poudert, ha nincsen rajta az eredeti és egyedül valódi de sokszor utánzótt JOHANN MARIA FARINA Gegenüber dem Rudolfsplatz. Akkor sem kell elfogadni helytelen és utánzótt kölnivizet, kölniviz-poudert és kölniviz-szappant, ha az itt jelzett eredeti készítmény nem volna kapható az Ön lakhelyén, mert a világhírű cég magyarországi képviselője:

Holczer Emil Zoltán, Budapest, VII. ker., Szigetvári-u. 16. sz.
egyszerű levelezőlapra azonnal válaszol és közli hol szerezhető be az **eredeti minőség.**

Hajhullás ellen

légmentes hajmosó

PIXOBIN légmentes kamillahajmosó oxigénnel

CIWUCO

Ára csomagonként 30 fillér.

Fürdőszó.

Nemesfenyő Orgona

Rózsá Ibolya

Csalódiásig hűen utánozza ezen virágok illatát és ezeket huzamosabb ideig tartja meg, mint az „illatszerpárnácskák”.

Ára 40 fillér csomagonként.
Ha az Ön helyiségében nem kaphatók, úgy küldjön bélyegkeben 30 illetve 40 fillér és portóra 10 fillért és ezért bérmentve kapja ezen valóban megbízható szerek bármelyikét.
— Gyógyszertárak, drogériák, fodrászok és egyéb szaküzletek magánrabatban és ingyenes propagandában részesülnek. — Készíti: Ciwuco Chemische Industrie Berlin. Egyedüli vezérképviselet: **Holczer Emil Zoltán**, Budapest, VIII. Szigetvári-utca

A ki

magot vet
fákat ültet

virágot tenyész

és kertjében gyönyörködni
akar, az foreuljon.

Mühle Arpád

kertészeti nagytelepéhez

Temesvár.

Diszfőrtéjgyezék ingyen és bérmentve.

lehet beszerezni kifogástalan minőségű Gyümölcsfaanyagokat
NAGYENYED = en Gyümölcs és Sétányfákat
Sima gyökeres és oltott SZŐLÖVESSZÖKET.
Árjegyzéket ingyen küldenek!

FISCHER és **Tsai**
faiskolák és szőlőültvénytelepek
Tulajdonosok: **ifj. AMBROSI M. és Fischer L. örökösök**

Kereset

minden helységben, saját otthonban.
Könnyű harisnyakötési munka Prospektus ingyen.

Karl Wolf, Wien. VII.

Mariahilferstrasse. 82.

Parfümerie „HEZ” illatszertár

Házartási, kozmetikai és kötszerészeti cikkek nagy raktára. Nagyban és kicsinyben.

Budapest, VIII. Kőfaragó utca 7. sz.

Ujabb előajánlatunk: 1 csoport 2 K 50 f

- 1 drb. üveg téglagy francia arc- és kézfimóító,
- 1 drb. francia szappan (bármely illatban),
- 1 üveg francia parfüm (bármely illatban),
- 1 üveg francia brillantín (bármely illatban),
- 1 könyv (60 lap) angol penderpapír
- 1 csomag dr. Heider-féle fogpor
- 1 drb. francia fogkefe (csontnyéllel),
- 1 csomag amerikai Shampooon szájmopó,
- 1 üveg valódi Johann Maria Farina kölniviz,
- 10 drb. székény és ruhaitalálósító (francia Sachet lap)

összesen 10 drb 2 kor. 50 fill.

1 csoport 5 korona.

- 1 üveg valódi Odol szárviz,
- 1 üveg amerikai Hair-Petrol.
- B 1 üveg valódi kölniviz
- 1 üveg valódi francia parfüm (bármely illatban)
- 2 üveg valódi francia brillantín (bármely illatban)
- 6 drb. valódi francia pipere szappan (bármely illatban)
- 1 drb. fogkefe csontnyéllel,
- 7 csomag amerikai Shampooon hajmosópó

összesen 15 drb. 5 kor.

Szállítás naponta utánvétellel vagy a pénz előzetes beküldése mellett. 24 oldalas illatszer és háztartási értesítőnkét kívánatra ingyen és bérmentve küldjük.

Ilyen nehéz

Sertést

bír ön a

Barthel-féle takarmánymész

hozzáadásával 11 hónap alatt elérni; legjobb és legolcsóbb szer a csontképződés, hasmenés, gyomor betegség megjavítására, teheneiknél a tejszaporítást előmozdítja, tyúkknál elősegíti a tojásmennyiséget stb.

Leírás és imertető ingyen.

5 Kg. próba 2.— K postán ab Bécs 50 kg. 12 kor. a szabadkai raktárból

Barthel M. és Társa,
WIEN X. Siccardsburggasse 44.

ingylen
JADUNK HASZNALATRA
TAKAREKPERSELYT
BANKINEK
PESTMEGYEI TAKAREKPENZIÁR
BUDAPEST, IV. KÖTŐ ÚTCA 8.

„CLUB” cigarettapapír

csak akkor valódi
ha az itt lerajzolt

védjeggyel van ellátva.

Minden könyvecske teljes 100 lapot tartalmaz.

Utánzatoktól meyek csak silny minőségük
ő r i z k e d j ü n k.

